

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középútcza, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 6 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évenyedre 3 frt.

Pest, május 11. 1867.

(D.) A királyhágón inneni megyék legnagyobb részében már a restauratio végbenment, a megyék nagatartása azt tüntette ki, hogy Deák pártja még kedvezőbb többségben van a megyékben, mint magában a parlamentben. A szélső Madarászt saját törvényhatósága oly hidegen fogadta, hogy még egyszer oly beteg lett belé, mint volt az országgyűlésén, midőn gyöngékedésével Kossuthot utánozta volt.

A megyei élet lendülete visszahatótt a napi sajtóra is, s azon jegyzőkönyvi fogalmazások ellen, melyek Tisza Kálmán Bihar-megyei kezdeményezése után oly megyékben, hol a tulsulyt a baloldal bírta, végrehajtottak, a jobboldali közlönyek megrebentek, s jelesen a „Magyarország” s még a „Pesti Napló”-ban is Gyulai Pál jól le vezérezkített ezen eljárást, melyet a „Hon” mai számában Ghiczy Kálmán jeles tollal s szép dialecticával véd.

En részéről, ámbár a baloldalhoz nem tartozom, ezen fogalmazás azon részében, mely a törvények hű védelmére vonatkozik, semmi veszedelmet annál inkább nem látok, mert először is a megye csak is saját hatáskörében ellenőrizheti a kormányt, s a kormány lehet visszafelései körüli fölfedezései a megyéknek csak is segítik a parlamentet azon kötelessége teljesítésében, hogy a miniszteriumot feleletre vonhassa; másodszor, mert azt hiszem, s úgy vagyok meggyőződve, hogy a jobboldal épp oly határozottan kikelne a miniszterium törvénytelenkedései ellen, mint a baloldal, s a parlament ereje abban van, ha őt a közvélemény s így természetesen a megyék is támogatják. Ez esetben a kormányra nézve éppen a megyék miatt lehetlenné válna oly módon kormányozni, a mint ezt a múlt években Bismarck gyakorolta Poroszországban, midőn a parlamentet szétszlatla, s ugyszólva dictatori hatalmat vett magának.

Ez esetben a mi municipalis rendszerünk valóban az alkotmányosság végső védvára van hivatva, s a baloldali jegyzőkönyvi fogalmazást nincs magyar ember, a ki annyi részben alá ne írta.

A megyei omnipotentia ott kezdődik, a hol az a parlamenti többséggel szemben állana, s ezen baloldali fogalmazásoknak helytelen része, nézetem szerint, éppen az, a mi a többség közösgyűmunkálatára vonatkozik. Ha a kisebbség a megyéket kezdi archimedesi pontul választani azon czélok erőszakolására, melyeket a törvényes, parlamentariton el nem érhetett, ezáltal a fejtelenség propagandistájává válik, s a parlament s ebben a népsuverenitás méltóságát ássa alá, s a mellett az omnipotentianak oly gyakorlatát kezd meg, a mely a mellett, hogy az európai institutiókban pártatlan, nálunk, hol külön, s ne tagadjunk, divergent irányu nemzetiségek is vannak, a belső zavarokat segiti elő s a szabatos kormányzást teszi lehetlenné.

A megyei resistendi jog dicasterialis rendszerrel s aristocraticus formák közt a szabadság egyedüli — ámbár a mint sérelmi országgyűléseinkből tudjuk — igen gyenge palladuma volt; a népfelszabadulás után a kormány ellenőrzje a parlament, vagy azon jog, hogy a többség kormányozzon. A hatalom ösztönénél fogva a többségből kinőtt kormány törekedhetik arra, hogy a többség nyakára üljön, és itt e ponton nevezhetjük megbecsülhetlen kincsnek a municipalis rendszert, midőn a szétkergetett parlamenti többség a miniszterium önkénye ellen a megyei életben vetheti meg lábait. Az alkotmányos ellentállás polyp-karja a megye, melyből a megölt parlament élete is újból kinőheti magát.

Nem lehet, nem szabad tehát a megyének a parlament többsége ellen szegülni, mert ekkor feladatát elvesztette, s erő helyett erőtlenséget hoz az államra; de az által, ha a megye a kormány törvényellenes eljárása ellen óvakodási jogát fenntartja, meg nem sérti a parlamenti többség jogát, mert a többség alkotja a törvényt, s így a többség akaratját tiszteli a megye azon kimondásban, hogy a kormány törvényellenes lépései ellen

óvakodik. A többség azt követeli, hogy a kormány az általa törvénynyé alkotott elvek szerint kormányozzon, s így a megye, ha a törvényt védi, a többséget védi.

A baloldali megyék jegyzőkönyvi fogalmazása parlamentarizmusban csak így értelmezhető, s úgy látszik a baloldal vezére, Ghiczy képviselő is ennek ily értelmezést adott, csak hogy neki sem sikerült jóvá tenni azon anomaliát, a mely e fogalmazásoknak a parlamenti többség által kimondott közösgyűmunkálatára vonatkozó támadásában jelentkezik; itt már a megye nem a törvény ellenőrzője, hanem törvényhozóvá, közvélemény kifejezővé van előléptetve, s ha ő magának az omnipotentia ezen jogát akarja vindicálni, akkor részéről alig tudom felfogni, mi szükség van a parlamentre? a pleonasmus mindenben unalmas és zsiabasztó, a törvényhozást közegekben pedig éppen fejtelenség volna. A parlament a nép suverénitása, másik suverain a korona, a mit együtt alkottak az törvény, s ha a megye jogot vesz magának a parlament elveit roszallani, akkor a törvényalkotást, a törvényt támadta meg, és így a törvény védelmezője helyett lett a törvényes rend felforgatójává.

Kétségtelen e szerint, hogy a bihari, szathmári, komáromi jegyzőkönyvi fogalmazásokban anomalia van, s azt hiszem Erdélyi törvényhatóságai óvakodni fognak annak követésétől.

Részéről azt hiszem, megyeink teendője, kifejezni bizalmukat a miniszterium iránt, s hű támogatásukat mindaddig, míg a többség elvei szerint kormányozva, a törvényekhez híven járnak el.

A megyéknek pártnézetek, pártszínezetök nem lehet, ők közegei a törvényes kormány végrehajtó hatalmának mindaddig, míg az a parlamenti többség értelmében kormányoz. Ha a megyék csak pártoknak engedelmesskednének, akkor a parlamenti kormányzás lehetlenné válnék. Ma a Deák párt kormányoz, egy kérdés e pártot megszakaszthatja, s a baloldalt megerősítheti, holnap lehet Ghiczy vagy Tisza a miniszter, vagy mindketten, a többség hozhat oly törvényt, mely a Deák-pártnak nem tetszik. Ellene szegülhetnek-e a Deák-párti megyék? bizalmatlankodhatnak-e, óvakodhatnak-e a törvényhozás többsége, az akkor kormányzandó párt ellenében? Nem, ők tartoznak a minisztereknek engedelmeskedni, míg ők a többség, azaz, a törvény értelmében kormányoznak, más képp lehetlen a felelős kormányzás.

Azt hiszem ezen határok közt megfér a megye a parlamentarizmus mellett, sőt használ annak, hanem a mint a törvényhozótest jogaiba, vagy bírálatába becsúszkodik, elvesztette hivatását, s alá a parlamentarizmusnak, ez utóbbi pedig az országos szabadságnak correctebb és erősebb biztosítóka magánál a pusztá municipalizmusnál.

Sajtóhírből. — Lapunk május 9-dik számú 10-czikében következő sajtóhírből s kihagyások vannak: A 11-ik sorban „megyék,” e helyett: „melyek.” A 10-dik alineában „s az osztrák váltótörvény fogja kicserélni,” e helyett: az osztrák váltótörvény a magyar (váltótörvény) fogja kicserélni.” A 12-dik alineában e tételből: „mi tudjuk, hogy az osztrák polgári törvény a római jogra” kimaradtak e szavak: „lévén alapítva.”

A székely kivándorlás miatti jajgatókhoz.

Kellemetlen kötelességet teljesít: ábrándokat kell eloszlatnom. Hanem sokkal jobb az, ha mi házi tűzhelyünkön magunk világosítjuk fel egymást, mintha más idegen, szemünk közzé nevetve, szállít le a családás paripáiról.

Csalódás pedig:

1-ör azon hit, hogy a székelyföldi képviselők Pesten a kivándorlás megakadályozása ügyében egyesületet alakítottak. Ily egyesület nem létezett s nem létezik. Történetek értekezletek, s ezek utolsója eredményezte a gróf Mikó Imre ő exclja és Dózsa Dániel aláírásukkal múlt évi július havában a „Kolozsvári Közlöny”-ben megjelent felszólítást; az akkor már felhozva volt egyesület alakításának eszméje azonban, az akkori viszonyok miatt, elejtetett, s azóta további lépés nem történt. Azt, hogy a székely képviselők ily egyesületet alakítottak — a „Hon” hozta először s aztán viszhangozta majd minden lap. Honnan lett vége ezen hír — nem tudom; a Dózsa Dániel barátom e tekintetbeni sejtelve gyengédebb természettől, hogysem nyilvánossá tehetném. Sem ámitani, sem ámitatni nem akarok,

s azért részéről, mint képviselő, határozottan tiltakozom minden olyan kül- vagy belföldi koldulás ellen, mely a székely kivándorlás megakadályozása czime alatt a „Székely képviselők egyesülete” nevében történne.

2-ör csalódás az, hogy a Kralovánsszky alapítvány már a tudományos akademiához le van téve: hiszen még a hagyaték tárgyalása sincs bevégezve. Feltéve azonban, hogy ez mielőbb bevégezetik, ez esetben is a végrendelet 17-dik pontja szerint hagyományozott 10,000 frt a 18. c. pont nyomán csak az özvegy halála után lesz az akademiához leteendő azon 60,000 frtból, mely élte fogytáig használati joggal az özvegyet illeti. Ezen tudósításom igazolásul ide zárok a t. szerkesztőséghez beküldöm az egész végrendeletet másolatban.

3-ör csalódás az, mit Orbán Balázs báró úr a „K. Közlöny” idei 44-dik számában tényként elfogadottnak állít, hogy t. i. a székely kivándorlás megakadályozására szükséges módzat, eljárás, a teendők egymásutánja, meg vannak állapítva, s most semmi egyéb nem szükséges, csak pénz — mennél több pénz.

En részéről ilyen megállapított egymásután nem ismerem, de sőt a kivándorlás valódi okát sem láttam még sehol kifejtve, s szerintem ennek alapos ismerete nélkül kuruzsálni igen, de orvosolni nem lehet. A szegénység okozat és nem ok.

A „K. Közlöny” 1866. évi 46. 47. számaiban a kivándorlás megakadályozására kitelepítés és gyáripár vannak ajánlva.

A kitelepítés azon könnyen felkapott eszmék egyike, melyek ha valaha a valóság határára jutnak, apró kudarcokban buknak meg és szerencsére! soha sem fogantathatók. Múlt évi június havában e tárgyat illetőleg a „Pesti Napló”-ban közölt nézetemben a kitelepítést károsnak és céltalannak állítottam, ma újabb politikai viszonyaink alapján — ha az fogantatható lenne is — megbecsülhetlen nemzeti bűnnek állítanám. A kitelepítés csak életmentő deszka lehet az „egymásután” legutolsó lehetősége, s csak azon végszükség által volna indokolható, mely minden bűnt mentesít.

A gyáripár mint cél, mely felé valamely vidéknek — ha arra a természet, helyfekvés és viszonyok által hivatva van — törekedni kell, nagyon szép; hanem egy ily széles értelmű szóval a kivándorlás megakadályozásának kulcsa feltalálva, a teendők egymásutánja megállapítva — még nem igen van. Tegyük fel, hogy a székelyföld, mint tisztán földművelő, marhatenyésző és fakereskedő vidék, a belterjes gazdaság legmagasabb művelési fokán áll — a mi nem úgy van —, tegyük fel, hogy az erdő és legelő rendszere a legjövendősebb fokra vannak emelve, s hogy rétjei a hollandokéval versenyeznek — a mi ismét nem úgy van —, tegyük fel, hogy a természetben s a népek fejlődési történetében van ugrás; tegyük fel, hogy a gyáripár éppen nem szükséges kifejezett kézműipart — a mi hasonlóan nem úgy áll — szóval: legyünk bűvészek s hipp, hopp hírével ugorjunk át földművelésünk patriarchalis hiányait, legelő rendszerünk semmisségét s korlátlan erdőirtó rendszerünket, ugorjunk át az egész kézműipart, legyünk egyszerre gyárvidék, s fogjuk reá, hogy mindazok, kik Moldva-Oláhországba munka- és szolgálatkeresés végett ki akarnak menni, mind gyárképesek: bátor vagyok kérdeni, melyik gyár — minő gyártmány lesz a legelő? vagy talán a mi gyáraink részére biztosítva lesz a verseny, biztosítva leszünk a bukás ellen, tehát mindegy akármilyen és akármily, csak hogy gyár legyen? avagy légvár alakjára építjük gyárainkat, ha egyik nem tetszik — el vele, legyen helyette másik?

Magában a gyáripár kérdésében „az egymásután” felállítás sokkal fontosabb és sokkal nagyobb keretű kép, hogysem csak úgy futtában oda dobva egy-két szavát, azt mondassuk: „a tervvel készen vagyunk, s emmi sem kell más, mint pénz — sok pénz, fogjunk az építéshez.”

Ismétlem tehát, hogy a székely kivándorlás megakadályozására a módzat, az eljárás, a teendők egymásutánja megállapítva nincsenek, s csalódik az, a ki most már csak pénz után kiált.

Azon magyarországi vagy erdélyi honfitársunk, ki a napisajtóból ismeri a székely kivándorlás kérdését, kétségbeesett helyzetben kell hogy minket képzeljen. Kapeza-bocskorban, fedetlen fővel, rongyos czondra-zekében, oldalunkon koldus-tarisnyával, nyakunkon lánczccal s e mellé bukaresti toloncz kísérettel vagyunk az ismeretlen elé állítva.

Ha azt akarjuk ezen, a nemzet zömétől s annak lelkiületétől annyira eltérő, vén asszonyos jaj-

gatással elérni, hogy minket tehetetlen, önmagunkon segíteni nem tudó, s az ország nyakán teherként függő koldusoknak tekintsenek: úgy azt nagyon hamar el fogjuk érni, csak folytatni kell a jajgatást. Erről saját tapasztalatom nyomán biztos vagyok.

Hogy aztán mit nyertünk ezen a tulságig valótlannal tulhajtással? az más kérdés.

Ha a sors szokatlan jó kedvében, most azt mondaná: „nem akarom, hogy a székely nép szegényebb osztálya idegen országban, idegen nép között élete fentartásáért izzadva szenvedjen; nem akarom, hogy virágainak egy része a fürtelemben pusztoljon el: ime itt van egy millió forint ezüstben, aranyban, akadályozzátok meg a kivándorlást gyökeresen, gyógyítsátok meg a sebet, úgy, hogy ne ujljon ki az a nemzet élete alatt.”

Hol kezdődnek e nevezetes összeggel a teendőket?

Talán azon szegény napszamosokat, kik szántani, vetni, kaszálni, aratni Moldva felé már megindultak, és azon szolgálóleányokat, kik a szülőháztól már elbucszáltak, s most Bukarest felé mennek, az ország határára megállítanók, s így szőlőnánk hozzájuk: fogjátok, itt van jövő esztendői reménylett bérétek, térjétek vissza; igaz, hogy mi sem szolgálatot, sem napszám-munkát nem adhatunk nektek, hanem azért csak utjétek ide haza, s... nézzétek a napot?

Vagy talán emelnék rőktön gyárakat, szövőszékeket, s mikor mindezek készen lennének, hoznánk nyers selymet Olaszországból, gyapjút a magyar alföldről, lenet Szepesmegyéből és kendert Apatinból *) és nemsokára eladnók a gyártmányt gyárastól dobszó mellett, nyilvános bírói árverésen... ki ad többet érte!

Avagy a kitelepítéshez fognánk, s egy 10-20 holdas kis gazdaságra, egészen felszerelve csak 4000 frtot számítva, a sors egy millió frtjával kitelepítenénk 250 gazdát a Tisza mellé, hol leg hamarabb elpusztítaná őket a váltóláz, s aztán többé nem volna sem pénz, sem posztó, hanem azért maradna a baj tovább is orvosolatlan?

Azt hiszem, nem ilyeneken, hanem egészen más természetű uton kezdődnek teendőink.

A ki építeni, átalakítani vagy javítani akar, az mindenekelőtt vizsgálatot tart az épület hibás része felett, czélszerű tervet készít a kijavításra, s ha a költségvetéssel is készen van; ha megállapította körülményei számbavételével az „egymásután”, aztán fog a munkához és igen valószínű, hogy nem rakja addig az épület födelét, míg az alap-falakat előbb le nem rakta. Ha tehát összegyűlnénk a sors egy milliója feletti határozathozatallra, legelső teendők lenne: megismerkedni a kivándorlás, az elszegényülés valódi okaiival; megismerni a baj kútforrásait, s azután tervet készíteni annak czélszerű orvoslására. Meglehet, jutalmat is tűznék ki annak, a ki a baj kútforrásait legszabatosabban megjelöli, s a ki a gyógyításra legezelszerűbb tervet ad, a melyet azután a siker biztos reményével követhetünk.

Nem vagyok gazdag ember, hogy a sors szerepét játszodjam, sőt arra sem vagyok elég gazdag, hogy pályadíjt tűzzek ki, azonban tudok napszamos lenni, s a fennebbi eszmemenet fonálán egy ajánlatot teszek azokhoz, kik a székely kivándorlás jelenlegi minőségében a nemzet vélegszegegytlése előjelét látják, kik ismerik az eddig még létezett jövedelmi kútforrások nagymérvű apadását, és a kik komolyan akarnak e bajon segíteni.

Ajánlatom a következő:

1-ör mindazok, kik a székely kivándorlás mikénti megakadályozásáról gondolkodtak, s kik javaslati tervvel bírnak, nézeteket a kivándorlás okairól, jelenlegi minőségéről, jövő veszélyességéről s ennek mikénti elhárításáról, folyó évi szeptember 30-ra részletesen kidolgozva írják meg.

2-ör. Ezen munkák feletti tüzetes vélemény adásra kérjünk fel jelesebbjeink közül néhányat, kiknek egyikéhez beküldendő lennének szeptember 30-ig a munkálatok. Ilyenekül ezennel javaslatba

*) Nem azt kellene itt előszámlálni, a mi nincsen a székelyföldön, hanem azon nyers anyagokat, mikben bővelkedik, s miknek helybeni feldolgozása elfoglaltatást és pénzforgalmat nyújtana, gyapjút sem kellene messze földről hozni, mert azt nagy mennyiségben visznek ki a székelyföldről; kendert is termelnek sok vidéken, s lehetne termelni még nagyobb mérvben; a nyers bőrtéti is kiviszik külföldre, hogy feldolgozva újra sokszoros árban visszavásároljuk; fakészítményekhez pedig faja a székelyföldnek bőven van, hát még e mellett a természet mennyi adományaival, mennyi most hever, de feldolgozható anyaggal áld meg a székelyföld bérceit; azért kétségtelen, hogy a gyáripár, mely a kopár s tulnéps Szécsont felvirágoztatja és gazdagítja, mely Anglia nagyságát megalapítja — ha nem is szüntető meg egészen, de nagyban csökkentő a kivándorlást.

hozom Dózsa Elek, Berde Mózs, Mikó Mihály, Lázár Dénes és Szolga Miklós székely atyáinkait, biztos levén arról, hogy ezen bizalmat egyikük sem fogja visszaesztatani.

3-or. Azok, kik ezen ajánlatomat elfogadják, ezt a „Közlöny“-ben legyenek szívesek kijelenteni, s nyilatkoznai aziránt is, ha megbiznak-e a véleményadás végett megnevezett urakban, s tagadólagos esetben kiket óhajtanak e czélból felkérni.

Ha ajánlatomat hárman elfogadják, kötelezem magamat negyedik munkámnak. Ha talán mindenütt ugyanaz is a kíváncsi óka és vesztélye, szerintem a vidékek különböző természetű hivatala nyomán, nagyon különböznek az orvoslás eszközei, s ezért óhajtom a mennél több vélemény-nyilvánulást. 4-er. Véleményadás után munkája mindenki- nek szabad tulajdona marad s visszaadatik.

Tisztezzük a kérdést.

A moldvai csángó magyarok kérdése más alapu, más horderejű, s más jelentőségű, mint a székely kíváncsi kérdés: ezt attól egészen el- különítem. Seperjünk most csak a magunk ajtaja előtt.

Ajánlatom nem kihívás, s nem a dícsárgy kinyomata, hanem egyszerű kérdés aziránt: ha mulhatlanul szükséges-e nekünk a koldus-szerep, mely eddig még árnyéklatában sem volt nemzeti jellemünknek? s aztán

„segíts magadon s az Isten is segít“, igaz volt mindig és igaz is marad. *)

Csik-Szereda, május 1. 1867.

Gecző János.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése május 12-kén.

A képviselőház mai ülésében sem voltak nagy számmal jelen a képviselők. Az ülés d. e. 10 óra- kor kezdődött.

Elnök: Szentiványi Károly; jegyzők: Ráday László gróf és Ocsvai Ferencz.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök előterjeszté Szabó Miklós Vasmegye Kőszeg választó kerületé, és Buocz Kálmán, Hontmegye ipolysági választó kerületé képviselőinek eredeti megbízó leveleiket, és több képviselő lemondását; azután bejelenté a beérkezett kérvényeket.

Királyi Pál az állandó igazoló bizottság részéről előadást tartott. Pulszky Ferencz, Szentes választó kerületi képviselő, igazoltatott.

Ezután a ház 9-es osztálya sorolási utján megválasztott 362 képviselő közül a két elsőbe 41, a többi osztályokba 40 képviselő esett, a megválasztottak névsorát jövő számunkban.

Végre felkéri az elnök a képviselőket, hogy a lemondások által megüritült két alelnöki és egy jegyzői állomás betöltésére a szavazati jegyeket a csütörtöki tartandó ülésre hozzák be.

*) A t. lapszerkesztő urakat, kik lapjaikban a székely kíváncsióról cikkek hoztak, tisztelettel kérem ezen ajánla- tomnak bár kivonatban leendő átvételére.

Gecző.

TÁRCZA.

Könyvismertetés. *)

(Folytatás és vége)

Lyráin meleg érzés, költészet vonul át. Majd mindenütt párhuzamosan haladnak az eszmék a ki- dolgozással, egyiket a másik felé ritkán helyezi, s igen, hol inkább a kivételért áldoz. A legmag- sabb idealismus mellett bennök találjuk a mély, Wertheri melancholiát, mely, mint fekete szalag, mindeniken átvonul. A „Hisz egyszer élünk“ című költeményein kívül alig van e genre-ban egy pár, melybe ne lappangjon világfájdalom, melyből ne tűnjék ki a feldúlt kedély viharos küzdelme, egy kétségbeesett benső harc. És még ezen a külte- ményen is látszik, hogy csak pillanatnyi lelkesedés heve alatt írta, bizalmatlanságot árul el önmaga s pillanatig tartó kedvezőbb viszony iránt. Szép fan- tasiája lyráiban legszebben ragyog. Majd mindenütt nyomára akadhatunk és valóban megragadó. Midőn például kedveséhez szól az „Éjféli“ című költe- ményében:

Ébren vagy-e vagy álmodol,
Lelkemnek legszebb álomképe?

És az álom tündérkertében

Bús dalomnak édes emléke —

Egy ciprusos zöld lombjai közül

Cseng-e feléd s hallgat-e rája?

Oh mond! vagy már a lomb elsárgult

És elszáradt emlékem fája?

Gyakran használja a contrastokat, néha Hugói

merészséggel és mindig sikeresen p. o. fordít

Ragadj, ragadj tündér lehellet,

Zivatarból lett könnyű szellő,

Ragadj, ragadj édes szerelmem,

Tűnj el előlem gyászos felhő.

Mi egyedül édes a földön,

Mi örökkévaló a mennyben,

A mi búhajos a pokolban,

Mind, mind itt érzem szívemben.

*) Lásd a lapok 53-dik számát.

Nem önérdék vezet!

Üdvözlöm a pénzügyminiszter azon tapintatos, mélyen belátó eljárását, hogy a szeszgyárakra erő- szakol büntetések elengedését kieszközölte; mert csak is igazságos alapra fektetett alkotmány állhat fenn, s ez már is nagy hatással volt a székely föl- dére (ehhez még hasonló a székely birtokon kapott előleg visszakövetelése). A finánczok eddigi eljárá- sait nem czélom leírni, csak egy pár velem törté- tet. Nagyonbízott szeszgyárt állítván, azt kívánták, hogy a kút köblére sűttessem reá a kétféle sást; de a kút köblé köből lévén, eleget magyaráztam: „a követ nem lehet megsűtini“, nem használt, meg- büntettek, míg egy darab deszkára sűtítve azt hozzátámasztattam. Mások a szeszgyárban nagy lármá lévén, hallom fenhangon mondatni: A báró megsértette ő Felséget! szavaira számot veték ma- gammal, mert éppen azelőtt szabadultam másodszori fogságomból, de semmi olyasra nem emlékeztem. Kérdem: mi a baj? mondják: a táblát valamelyik darabont levette, s irástudatlan lévén, megfordítva tette fel; ezért a finánczok nekem jöttek nagy gar- ral, dorgálván, hogy ez csúfság a fináncziára, a fi- nánciaz ő Felsége, tehát megbántotta a báró ő Fel- séget. Eleget magyaráztam, hogy ez ártatlan dolog; az én nevem van a táblán, s inkább én vagyok sértve; nem használt, a commissarius mentett fel a felségsértés vádjának sulya alól. Ezek a komikus dalai; de egy pár év múlva kádaimat újból mér- ték, s egy néhány kupával nagyobbak találták, s maga a fináncz-commissarius elismerte, hogy a kád feneke hajlott meg s az okozta, s ezt úgy is vette fel, s ugyan akkor a szomszéd faluban egy zsidó szeszgyáros a kádijában 15 új dongát tétetett volt, 15 akóval nagyobbodva használta, a zsidót elítél- ték 5000 frtig, engem 160 frtig, rajtam felvették s a zsidónak mind elengedték. Ez már a veszedel- mes oldala, mi a morált tönkre teszi. Ha nem akarja az ember, hogy anyagilag tönkre jusson, vessen számot, gondolám, s én ezt láttam, ezelőtt néhány évvel eladtam a gyárom készletét, noha a gazdaságom folytatására nagyon szükséges volt. Eladtam, mert nem akartam magam s a körülöttem levőknek az erkölcselenség üsvényét saját pénzem- mel egyengetni. — Olaszletek, áprilho, 1867.

Báró Rauber Nándor.

Félelet

a „Közlöny“-ben 45-ik számában megjelent „Többen“ féle iratra.

Midőn a burocracia foszlányát a „Közlöny“-ben 26-ik számában fölmutatni batorkodtam, hittem, hogy ezáltal a közügynek szolgálandók; de nem hittem, hogy február 18-ka után leend valaki képes annak védelmére ontani... tintát! S ime! a „K. Köz.“ 45-ik számában megjelenik a védirat a m. kir. minisztérium egyik felsőbb közegének egy olyan tagjától, a kire sem a tisztelt jeleni testüle- tet, sem magán egyéniséget illetőleg iratommal czél- zani legkisebbé sem kívántam. De talán „sic itur ad astra“?

De hát lássuk! Említett jeles védirat kezdet- ben azt állítja, hogy „hazafiságnak tuladad-á-

ban (?) a szabad sajtó vívmányai közé a dolgok valódi állásának elferdítését is tartozónak véltem akkor, midőn az ismeretes „Vorschrift“-et, s ennek consecariumát a fegyelmi keresetet létezni állíto- tam“, folytatásában pedig (tán helyrehozandó az én elmulasztásomat a „Vorschrift“-eknek közlebb- röli kimutatását illetőleg) beismeri, hogy tudja (de azért nehogy eltérést megkönyítse közlebb- röli még sem mutatja ki), miszerint a közigazgatási hivatalnokoknak illető helyről (már t. i. alkotmány- os helyről?) eltiltatott, közügyeket a lapokban megvitatni, mely tilalom különös kíváncsi folytán (azok részéről, kik félték a nyilvánosságtól, s talán most is félnék) a bányászati hivatalnokokra is ki- terjesztetett.

Tehát van „Vorschrift“, mely tiltja közügye- ket hirlapilag megvitatni! s e szerint állításom ala- nya igaz, olyannyira, hogy nem én vagyok az, ki hazafiságának lassu folyamában a dolgok valódi állását elferdíti. Hogy a bányászatot „többen“ úr talán nem látja a közügyek közé tartozónak, az a microscopiuma hibája leend; hanem sebj! azt mondja továbbá, hogy a fegyelmi kereset csak „állítólagos“. És ebben én is igazat adok „többen“ urnak, s előbbi állításomat oda módosítom, hogy nemcsak fegyelmi kereset, hanem kereset nélküli fegyelem is létezik; mit talán „többen“ úr is éppen azon kereset nélküli fegyelmzettől fogott megdűdni, a kit egy jó szándéku cikke degradált le főnök- ségéből officialissá, s költöztetett maga költségén — nem meszsze — csak Kolozsvárra. Eddig hát béke velünk!

De nem ám a különös kíváncsi folytán kiter- jesztett „Vorschrift“-eknek „többen“ úr által felho- zott nagyon különös alapját illetőleg! mert föl- téve, hogy az általam nem pozitív állított, hanem csak hozzávetőlegesen felhozott alapok, az amolyan magasabb régiobeli „különös“-ek korlátozóságom határain kívül esvén, nem helyesek; valjon helye- se-e a „többen“ úr különös alapja? hogy t. i. „az ily vitások nem mindig maradtak az igazság utján, s a dolgok valódi állásának földerítése mel- lett!“. Nő szegény Litvinovitz ruthenjei, kik nem vitakozván, földerítették az igazságot, most ürül- hettek, mert a ti elvetek menti meg a „többen“ úr „Vorschrift“-jét a tuladad megtámadások ellen! azon esetben t. i., ha gusztsa eddig meg nem változott.

Hogy a birodalmi földtani évkönyvekben és a bányakohászati lapokban nevem microscopiummal sem volt még eddig feltalálható, ezt még többekről is el lehetne mondani, a nélkül, hogy ezért korlá- toztsággal lennének vádolhatók, s ezért nem is kö- teles senki valamely rendszernek felismert hiányát agyonhallgatni. Különben még nem is tudom, ha valjon a természettudósoknak 1864-iki nagygyűlése alkalmával a P—di sóbányához tett kirándulásuk- kor tartott „évkönyvük“ számára elkért, s felsőbb engedély mellett beadott felolvasásom nem jutott e be az évkönyvbe. Azután meg nem könnyen feled- hetem azt, hogy 1853-ban a m.-újvári vízfénnyegte- sóbányák megmentése végett tartott szaktanácsko- zásban részt véve, midőn a véleményem legelőbb kimondott igazgató úrnak senki ellent mondani nem

És midőn később az idős írókhoz szól:

Minden gondolatát a világ gondolja,
Nagy érzelmé ezer közt szélylyel van szórva,
Alatta terül el az egész mindenség,
Fölötte nincsen más, csupán az istenség,
Minket nem ért senki, őket meg mindenki stb.

Szólván eddig a Zilahi költeményeiről általá- nosan, a benső műbecset tekintve röviden tekintsük meg a részleteket.

E kötet minden verséből meggyőződhetünk, hogy Zilahi nagy súlyt fektet mindentűt a külcsinra, formásra, rímekre. És valóban a külformák bár- mely ízlésnek megfelelők, a rímekben remekelt. Azonban azt is megjegyezhetni, hogy gyakran és sokat is áldoz — különösen a rímekért. Több helyett felületességet és kisebb-nagyobb mérvű logikátlan- ságot tanusít. P. o. midőn így szól:

Az ősi házba vendég lépett,

— — — — —

A vén cseléd hogy összehulla.

És mégis ezután nem sokkal így szól a „vén cselédéről“:

Ódon szaga a vén szobának

Fölkelté az ifjú képzelmét.

Vagy: Lelkén a búhánat át nem hatván,

Okos s egyszerű volt nagyon.

Laza következtetés az, hogy valaki azért okos s egyszerű, mert lelkét még nem járta át a bú- bánat. Sőt éppen ellenkezőleg történhetik.

Vagy:

Az ősi házba vendég lépett,

Tíz hosszú, hosszú év után,

Élte kitárt ezernyi képet

S egyet nem mosott el csupán.

Hogy a rímekért gyakran értelmet áldoz fel, arról több helyett meggyőződhetünk. P. o.

A tekintet érett heve,

Pedig már rég anya leve.

A tekintet „érett heve“ alatt nem tudjuk mit értünk, hanem annyi igaz, hogy „heve“ és „leve“ rimelnek.

Tovább pedig:

Ugy, hogy azt sem tudom már,

A kettő közül melyik legyenek,

akart, azért, mert egy — pár év múlva létesített — módosítást ajánlani merészlettem, nősülhettem a „Vorschrift“-ek dacára is egy évig akadályozva lőn, általában „többen“ képzelt magas régiójából oly bőkezűleg szórt építetónjaira *) csak azzal fe- lelek, hogy „többen“ úr ezekkel a nagyon tisztelt bányászati igazgatóság ellen is vádat emelt azon részrehajlásért, melynélfogva korlátozottságot két versen pénzbeli jutalmazásban, s több versen írás- beli megdicsérésben részesíteni méltóztatott.

Végeztül nyilatkoztatom, hogy a mostani bányászati igazgatóság tisztelt egyénére czélzásom nem volt, s nem is lehetett, mert én is jól tudtam, hogy mennyire kötve voltak kezei azon időben, midőn úgy az igazgatósági magyar bányásztisztek- nek, miként a hanyatlani kezdett, s most már egé- szen felhagyott rész- és offebányai jeles elnökök- nek is hallgatniok kellett, mert az ellenmondás el nem türethet.

A mi a lakváltoztatásnál a falaknak az új lakó általi levakartatását, s új berendezését illeti, az állam parancsolja ugyan a régi lakónak távo- zását előbb megvárni, de ha már ideje kelt, s az új lakó fedél nélkül van, annak távozását szorgal- mazni nem tartom oly furcsa észjárásnak.

Cs. ry.

KÜLFÖLD.

— Bécsből írják május 8-káról: A nikols- burgi és a prágai békeföltételek fenntartása iránt Ausztria és Franciaország közt egyezség létezik, minf azt itt mindenfelé beszélik. Még azt is állít- ják, hogy Beust Berlinben tudatta, miszerint a Po- rosországi vezetésé alatt megalkult északnémet- szövetség elismerése a Majnavonal tiszteletben tar- tásától van függővé téve. Ebből származhatott azon következtetés, hogy Ausztria a londoni conferentian a prágai béke revisioját is szóba akarja hozni.

ANGOLORSZÁG. Lőndon, máj. 6. A Hyde parkban a reform meeting 40—50,000 ember je- lenlétében folyt le. Nagy katonai elővigyázati rend- szabályok tétettek, de sem katonát, sem rendőrt látni nem lehet. A gyűlés határozatokat fogadott el, melyek elvetik a kormány reformbilljét. Esti 8 óra után a tömeg széteszött, 10 órakor a park türes volt, s a katonák és rendőrök hazaeresztettek. Mindössze öt zsebmetsző fogatott el.

FRANCIAORSZÁG. Az „Indep. Belg.“ írja: „A császár közlemből egymásután dolgozott Rou- her-val, de Moustier-val és Niel tábornagy- gyal. Beszélk, hogy az államminiszter és a tábor- nagy között bizonyos viták voltak hivatali hatá- sörök tárgyában. Rouher azt követelte a hadügy- minisztértől, hogy szüntesse meg hadkészületeit, melyek akadályul szolgálhatnak az alkudozások si- kerére nézve, mire Niel tbnagy formalisan megta- gadta kiadott rendeleteinek felbszakítását, melyek

*) S éppen a miatt, mert az epithetonok lealkuvása nélkül ez eszmecsere nem folyt, s az első cikkre egy fele- letet, erre egy czáfolatot, s most egy védiratot adunk, egész szabatosan kijelenthetők veljük, miszerint e vitát lapunk fő- rovatainak körén belül beártnak kívánjuk tekinteni, ha csak egész tárgyilagosan nem folytatnánk. Szerk.

Szika, mely föl akar lobogni,

Vagy, mint a szemtelen legyek.

És valamint rímei, ugy szavai sem mindig mentek a keresettségűtől. Különösen kiűnik ez az Istenről irt ódájában, hol így szól:

Mit alkotának láthatlan kezek,

Minék kezdete a „kezdetbe“ veszett,

A lángoló pokol örök birodalma,

Tündér paradicsom boldogságos halma,

És a nagy világnak milliárd világa:

Angyalok, ördögök és emberek vágya,

Végzetlen testek, végtelen rendszere

A napoknak napja, az idő tengere,

A tér — s minden, minden elolvad, mint a hó,

— Oh Uram, csak te vagy az örökkévaló.

Írályában kevés a népszerűség. A mint egy irodalmi levelében is írta, ő az aristocratának dol- gozott. A költészetnek castokat ismerni nem sza- bad! E tekintetben Byron követője volt. Ugyde, ha lord Byron népszerűbb irályt követ, ma az egész világ kicsinyje, nagya követi. Egy Schillert, Heinet, Aranyt, Petőfit stb., mindenki élvezettel olvas, mert a költészet tisztán csörög műveikben, mint kristály patak a virágos mezőn és nincsenek elrejtve a sza- vak bátyái mellé. Innen van az, hogy ha Zilahi még századokig él is, jó költő lehet, de nép- szerű soha.

Ezzel befejezzük ismertetésünket. Nyugodtan észszük le tollunkat, mert saját meggyőződésün- ket önzés nélkül, higgadtan tettük tollra, és ha né- hol szigoron ítélünk, csak kötelességünkkel teljesi- tettük és nem vontuk meg elhunyt barátunktól a legtisztább kegyeletet, mivel a kimúlt nagy tehet- ség iránt tartozunk viseltetni.

Tagadhatlan, hogy a Zilahi költeményeivel irodalmunk nyert, s az elhunyt fiatal költő nevét jó hangzavára tette. Ajánljuk e kedves olvasmányt különösen a bölgyeknek, kik, ugy hisszük, nem fogják elmulasztani az alkalmat, hogy élvezzék a fiatal költőt.

L. Bodor László.

Magyar irodalom. A „K. Közlöny“ 53-dik számú tárczáján következő értelemzavaró sajtóhibák oszultak be: „ővintatnia“ szép fantazia helyett, „fejlesztésénél“ fejlesztésé- vel helyett és „azokkal“ az okkal helyett.

sürgőssége szerint nem szorul igazolásra, mert hisz a legnagyobb szorgalom mellett is legfőkébb úgy a hogy lennének a hadkészületek befejezve azon igen valószínű esetben, ha az értekezlet rögtön megbukna. Állítják, hogy Niel hivatal-társának ez alkalommal azt mondotta, miszerint ő nem akarja magát kitenni annak, hogy Franciaországban azon szerepet játsza, mit játszott Persano tengernagy Itáliában.

Strassburg, május 3. A „Badener Ztg.”-nak írják: Tegnap ide érkezett 50 bajor tüzér lovastól és fegyverestől, vezette egy őrmester által, kik Landau várából átszöktek.

A „Journal de Paris” a császár és az angol követ közt mintegy 12 nap előtt tartott beszélgetésről tud. A császár egész nyíltan fejezte ki a fölötti sajnálatát Cowley előtt, hogy az angol-francia szövetség nem őrítte meg azon benső szívéllyességet, mely a krimi hadjárat idején közöttük fennállt. Mindazon bonyodalomnak, mely Európában uralkodik, főoka azon bizalmatlanság, mely a párisi és londoni kabinetek közt szittartott. Savoya bekebelezése óta ellenségei nem szüntek meg új hódítványokra, nevezetesen a Rajna partra és Belgium után vágyónak feltüntetni, lelkétől pedig távol van minden olyas, mi a hódítvány nevét érdemelné. Mi pedig Belgiumot illeti, az iránt mindenki nyugodt lehet, ő nem táplál oly tervet, mely a régi barátságot felbomlaszthatná, mely, mint reméli, az elvonuló felhők dacára Anglia és ő közte mindig fenn fog állani. Napoleon állítólag azon megjegyzéssel végé beszédét, hogy ha fegyvert ragad, azt ő csak Franciaország becsületét kényserűségről teszi, hogy azonban Anglia közbenjárása által még sokat tehet arra nézve, hogy ezen szélső eshetőségeknek elejét vegye. Cowley ezen beszéd tartalmát azonnal Londonban tudatta és azon benyomás folytán, melyet ez ott tett, az angol kormány elhatározta magát, tétleg közbenjárni és ez eredményezte, hogy Viktoria királyné, hosszabb elmentálás után az ismert levelet intézte Poroszországhoz.

OLASZORSZÁG. Florenz, május 9. A pénzügyminiszter exposeja 1869. jún. elsőjére 580 millió deficitet tüntet ki. A pénzügyminiszter indítványozza, hogy azon 600 millió, melyet az egyházi javak rovására előlegesen fel akarnak venni, adassék meg a rendkívüli adó jellege. Ezen adó egy része a cultusalap kezeiben levő eladási cím felhasználása által szorgalmazással beszerezhető és a további 430 millió 4 év alatt behajtható. Azon egyházi javak maradványa, melyek örök áron eladtak, kizárólag a nyugdíjak fizetésére és a cultus-költségek fedezésére fordítottak. A 600 millióból 250 millió előre vétetnek föl és a nemzeti banknál visszafizetésre használtatnak. E visszafizetésnél a bank jegyeinek kényszer folyama rövid időn megszűnnek. Az igazgatási kiváncsosság 1867. és 1868-ra tisztán rendkívüli uton biztosítottak. Az expose erre több rendszabályt indítványoz a bevétel gyarapítása végett az 1869 dik évre. A paripák adó alá fognak vettetni. Az egyházi javak adó alá vetése iránti törvényjavaslat holnap fog előterjesztetni.

A „Nordd. Allg. Ztg.” írja: „Ha ennekölte Ricason báró és Ratazzi is a parlament előtt kinyilatkoztatták, hogy a helyzet Siciliában igen komoly, erre, sajnos, alapos okok nem hiányoztak. A kormányhoz most érkezett sürgönyök jelentik, hogy ott valami 300 bourbonista kikötött, melyek állítólag Malta szigetéről jöttek. Alig lehet kételkednünk, hogy ezek ama bandák maradvékai, melyek mult szeptemberben a palermói véres lázongást okozták, s hogy az összeesküvés főnökei által hivattak meg, kik bizottmányokat alakítanak Sicília különböző városában s nevezetesen magában Palermo fővárosában. Bővebb tudósítások még nem érkeztek, de remélni és várni lehet, hogy a sziget hatóságai semmit el nem mulasztandnak, hogy e csapatot megsemmisítsék, kivált miután nevezetes mennyiségű katonaság van Siciliában elhelyezve.”

NEMETORSZÁG. Bréma, máj. 8. A „Weser Ztg.” berlini távirata jelenti: Hogy Poroszország a francia fegyverkezés ellen felszólalt volna, alaplaannak látszik; azonban a második döntő konferenciát még szombat előtt fogja megtartani Poroszország kíváncsára.

Az „A. A. Ztg.”-nak írják Kielből: „Városunk teli van matrózokkal és tengeri katonákkal. A hajóhad szolgálatra újon besorozottak a legnagyobb sietséggel begyakoroltatnak, s nagy előkészületek tétetnek a kikötő eshetőleges védelmére. Minthogy az öböl tágasabb, semhogy Friedrichsör vára és az áttellenész felvetett sáncok a hadihajók betűrését a kikötőben meggátolhatnák, tehát a „Gefion” hajó leszereltetik, hogy szükség esetén azon helyen elhelyeztessék. A hajóhozható viz teljes elzárására ezenfelül a „Barbarossa” fog elhelyeztetni, melyen most a legénység magát begyakorolja.

A délnémet lapok által szőnyegre hozott keleti tenger semlegesítése nem tekinthető egyébnek, mint tapogatásnak. Ha mindjárt Oroszország komolyan is óhajít ily indítvánnyal fellépni Poroszországgal, kétségbe vonjuk, hogy a tengeri hatalmak abba bekegyeznének, mert nem szabad ki felejtetni, hogy Oroszország is biztosítva volna az által minden eshetőségre. Ha Oroszország ma Keleten neki indítaná a verekedést, akkor az Európa által elismert semlegesítése a keleti tengernek lehetlenné tenné Angliának és Franciaországnak a

megtámadását. De eltekintve ezen eshetőségtől, Oroszországnak, ha valójában szóba hozza a tervezetet, azzal kellene megindítania ennek valószínűsítését, hogy Kronstadtot lerombolja és a keleti tengeri hajóhadát fölégeti. A míg ezt nem teszi, a nyugati tengeri hatalmak valószínűleg nem lesznek hajlandók a keleti tengeri mindörökké szentesített békétengerré tenni.

TÖRÖKORSZÁG. A teheráni és stambuli udvarok közt komoly villongás tört ki. Namik basa, a bagdádi kormányzó, urának igen buzgó szolgája az adófölemelés minden nemével nemcsak császárájának alattvalóit, hanem még a persa sah azon alattvalóit is, kik Bagdádban a legjelentékenyebb üzleteket bírják, kiméltetlenül nyújtta. Ez utóbbiak ezért keserű panaszt tettek Teheránban, mire a sah kabinetje kerekén követeli, hogy Namik basa állomását visszahívattassék. E követelés teljesítésének megalázó volta, valamint azon körülmény, hogy Namik az első, ki bevételéből fölsőlegyet küldött Konstantinápolyba, lehetlenné teszik, hogy a szultán szomszédjának kívánságát számba vegye. Minthogy azonban a Bosporos mellett attól félnek, hogy az orosz diplomácia e villongásból politikai kapítálist csinálhatna magának, a porta egy ismerős államférfiut, Riza beyt küldé Teheránba, hogy a mennyire lehetséges, kibúvót találjon ezen hinárból. Törökország birtokának $\frac{3}{4}$ részét a vakoufok bírják, de oly rossz gazdasági rendszerrel viszik a termelést, hogy e birtok sohasem jövedelmezett többet 20 millió piasternél (2 millió forint). Ebből kellene a moseékat és iskolákat fenntartaniok, de nem telik, úgy hogy a kormánynak 12 millió piasterrel kellett évenként hozzájárulni. Ennek most már a porta véget akar vetni, e halottkékben levő jószágokat secularizálni akarja és az ebből származó jövedelemmel, mely kissé jó sáfárkodás mellett 50—60 millióra rug, akarja a kiadásokat fedezni, mi mellett még az államnak is jelentékeny összeget nyerne. Ezen rendszabály, mely legközelebb életbe lép, a mohamedánok közt izgatottságot szült, úgy, hogy nagymérvű lázongás várható. Ebben is benne van az idegen diplomácia keze, a conservatív mulhálakkal szövetségbe iparkodik e reformot akadályozni.

OROSZORSZÁG. Szt.-Pétervár, május 3. Holnap nyitattik meg az ethnographiai szláv kiállítás Moszkvában, melylyel minden országok szláv-jainak nagyszerű testvérülési ünnepére lesz egybekötve. A császár, a koronaherceg és neje a mai vonattal Moszkvába elutaztak. A „Rus. Corresp.” e tekintetben így ír: „Tudják meg vendégeink, hogy rokon nemzethez jöttek, melytől minden jót várhatnak és semmi rosszat ne féljenek. Mi részvételt fogjuk meghallgatni panaszaikat, s elbeszéléseik csak szorosabbra fogják fűzni a köteleket, mik minket velük összekötnek.”

A hivatalos orosz körökben azon hír van elterjedve, hogy Szt.-Pétervárból azon parancs mentesített, miszerint a Witebsk-Polock, Bialystock, Kowno és Wilna vasúti állomásokon nagyobb csapatszálításokra történjenek előkészületek. Ezen vonal állomásain a vasúti távirat orosz tábornokai és mérőszakai tisztek vették át, kik közvetlenül a szt.-pétervári hadügyminiszteriummal közlekednek. Ezen rendszabályokból és a már megkezdett csapatszálításokból, melyek Lengyelországban és a keleti tartományokban folynak, következtetve, Oroszország nagymérvű fegyverkezést akar megindítani. Azon orosz tisztek, kik a Visztula mellett vannak állomásozva, egész nyíltan beszélnek, hogy elérték végre azon pillanatot, melyben a krimi hadjáratot Franciaországon megtorolhatják. Az orosz hadseregben nagy sietséggel adatkak ki e rendszabályok. Így a 12 garda gyalogezred legénységi létszáma elemeltetett vagyis a szabadságosok behívtak. Egy ezred hadiereje 2000 főt. Jelenleg még csak 1206. Az alisztek nagyobbára új amerikai hátultöltő puskákkal vannak ellátva, a közlegénység két hó mulva kapja kézhez. A kozákok is megszorítottatnak. Az orosz tengerész körül is tevékenység fejteik ki.

É-AMERIKA. New-York, ápril 22. A „Nat. Ztg.” írja: „Sherman tkb jelentése folytán elhatározott a háború az indián törzsek ellen, s Nebraska államában meg is kezdődött. Tizezer indián harcos áll fegyver alatt, s Hancock tkb indult ki ellenük.”

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hunyad megye küldöttsége ma teszi — alkotmányosan kinevezett főispánja, gróf Kun Károly vezetésével — tiszteletét kir. biztos ő nmlgául. Jövő számunkban részletesebben.

— A kir. kormányzék felszólítást intézett a királyhágonnenni törvényhatóságokhoz, hogy a koronázásra 3—3, a megye, szék és város színeit viselő és zászlóját vívó banderistát küldjenek; a királyi főlovászmester már intézkedett, hogy az egyének és lovak is ellátva legyenek Pesten, és hogy vasútiak, gőzhajók ingyen vagy csekély árért szállítsák fel az ily megyei díszlovagokat. Ugyanezen körlevélben fel van minden törvényhatóság szólítva, hogy a koronázási dombhoz egy negyed köbláb földet küldjön e hó 20-kaig Pestre. Mint értesülünk, már a megyékben sok helyt meg van választva az ily megyei díszlovagok. A választás mindentit az értelmesség ügyesebbjeire esett.

— Kolozsvár tresedésbe jött egyik képviselői állására a választás jövő szombatára van kitűzve. Örömmel értesültünk, hogy derék hazánk fia gróf Eszterházy Kálmán, ki a királyhágonnenni social-politikai élet egyik kitűnő képessége szintén jelöltül van felleptetve.

— Horváth B. igazságügyminiszter május 13-án Szombathelykerület képviselőjéül egyhangilag megválasztott.

— B. Beust e hó 14-dikén Pestre érkezett. — A koronázás kezdő napján a bécsi diplomáciai testület értesítése szerint jul. 2-ka van kijelölve.

— Szentkirályi Mór, mint megválasztott pesti polgármester, a Deák kör elnökségéről leküszövnén, helyére Somsich választott meg. Szentkirályi képviselői állomásától szintén lemondott.

— Ugy halljuk, hogy május 17-kén d. u. 5 órakor a redout teremben, a kolozsvári követválasztás érdekében, értekezleti gyűlés lesz. A választók e gyűlésre nyomtatott felhívások által lesznek figyelmeztetve.

— E hó 12-kén Küküllőmegye birtokosságának — főispán gr. Beldi Ferencz által vezérelt — küldöttsége tisztelettel kir. biztos ő nmlgául. Vártunk értesítésünkkel azon reményben, hogy tüzetesebb értesítést kapunk; de miután ezt tenni elmulaszták, csak röviden említhetjük meg, hogy a küldöttség érzelmeinek kifejezést adó beszédében benne foglaltatott az uralkodó iránti hálás elismerés, a miniszterium és a kir. biztos küldetése és működése iránti bizalom kijelentése mellett hangsúlyozása azon sürgető szükségességre is, hogy a szervezésben már is hátramaradt királyhágonnenni rész egy a polgári mint igazságszolgáltatási és törvénykezési téren minél előbb alkotmányos uraszervezéshez juttatassék, hogy így a megyék s az összes haza aggályai megnyugtatóvá, s a mostani abnormis helyzet megszüntetve legyen stb. Királyi biztos ő nmlga feleletében kiemelte, hogy nem lévén a félrendszerek embere, igyekezni fog a viszonyok tanulmányozásával a restitutio nagy művét megkezdni, s az értesített kormány rendelkezése következtében azt a lehető gyorsan kereszttől is vinni, mely nagy munkához a haza fiak s egy Küküllőmegye értelmiségének is bizalmas támogatását kéri ki, stb.

* Gróf Mikó Imre, miniszter ő nmlga, midőn Kolozsvárról a napokban a kormány székhelyére, Buda-Pestre visszatért, bár incognito utazott, Élesden lelkes ünnepélyességgel üdvözöltetett. A közszereget — ugymond a „P. U.” élesdi levelező — a bizalom és mély tisztelet, mit személyéhez országsszerte ismert önzestelen, s annyi áldozatokat hozott hazafias jelleme kötött, okozák, hogy a jók sorsát itt is ki nem kerülhet. Ő nmltsága mit se gyanítva arról, hogy mi készült patriarchalis egyszerűségben folytatta útját, mely a kolozsvárnagyváradit út vonalán az akkor várt kir. biztos tiszteletére emelt diadalkapuk alatt vezetett. Nem kis meglepetést idézhetett annál fogva elő, a mint a regényes Körösvölgy falvain kereszttől Élesd város felé közeledve a határszélen 12 csinos magyar öltözékű dalás lovasba ütközének szemei, kik egy nemzeti zászló alatt sorakozva foglaltak el az utat előtte. Ez, Élesd város kora reggeltől váró lovas bandériuma volt, — mely felismervén a közeledőt, harsány „éljen” kiáltással sorakozott a robogó hintó körül. Lovas futár jelenté a piacon és utcán özönlő népek delelőtt 11 órakor a határ állépését, s e perezen megkonduktak a ref. torony minden harangjai. E jelle a piaci házak ablakai, kerítések teteje stb. emberfökökkel lönek kirakva, — külön minden ténylepve, s a már kora reggeltől talpon volt s vasárnapi színben hullámzó nép az országút közelébe zajgott. Az élesdi olvasó-egylet vezérlete az összes polgárság, élén a városi tanács és képviselő testülettel, — az itt székelő különféle hivatali személyzet tömegesen indultak az urad. szálloda elé, hol gr. Mikó beszállandó volt. Háromszoros viharos „éljen” fogadta az érkezőt, ki azonban mellőzte a szállodát, a kocsit tova görgött, de néhány lépéssnyire az uton megállott. A temérdek nép követé s futott és tolongott a megállapodás színhelyére. Gr. Mikó kiszállott hintójából s a nép folytonos éljenzései között a nép által összeszorított felkőbe lépett, hol az ismétlőleg kitört éljenzések csillapodtával olvasó-egyletünk h. elnöke Margittay Gábor mérnök úr rövid, de lelkes üdvözlő beszédet fogadta. Az erre bekövetkezett szüneti nem akaró „éljenzések” után gr. Mikó emelt s tisztán érthető hangon lelketemelő beszédében válaszolt, melynek végeztével újra felharsantak az éljenzések, míg csak kölcsönös bucsúszavak között kocsijába segítették, az újra megkondukt harangok zúgása közt el nem távozott. A bandérium a város határáig kísért gr. Mikót; ki is a bandérium ősz vezetőjével váltott szívélyes köszönet és kézzsorítás után útját Örvendre s onnan Várad felé folytatta. — K.

— Maros-Vásárhelyről következő nyilatkozatot kaptunk: A „Székely néplap” szerkesztője, lapja 18-ik száma, egyvelegei közt azt írja, miszerint M.-Vásárhely sz. kir. város jelenlegi két követe közül egyik, Dózsa Dániel úr, miniszteri hivatalnok lévén, visszalépet; a másik jogtudor és tanár Dózsa Elek úr pedig tanszékét foglalja el; az elsőnek, t. i. Dózsa Dániel úrnak miniszteri hivatalnokká lett kinevezetéséről, M.-Vásárhely vá-

lasztó polgársága semmit sem tud, annyival inkább nem, mivel a „Budapesti Közlöny”, mint hivatalos lap, eddig mit sem közöl róla, hogy pedig Dózsa Elek úr az elhagyott tanszékét foglalná el, arról még kevesebb, minél fogva e tekintetben a „Székelynéplap” alaptalan híreket közölt, s új követjelöltjeit csak is mint magán személy közölhetné a léptethette fel, hogy ez idő szerint M.-Vásárhelynek, a B. S. és L. A. követjelöltjei lennének, az ellen ünnepélyesen tiltakozunk, s kijelentjük, hogy M.-Vásárhely jelenlegi követei eljárásával annyira meg van elégedve, miszerint elvárja, hogy az annyi tapintattal megkezdett s folytatott nagy munkát nem csak megkezdésén, de bevégezésén is jelen legyenek, ha Isten is úgy akarja. Ennyit az igazság érdekében. Többen. — A más sz. kir. városok

— Fiumében a napokban nagy örömmel látogatott történet, melylyel a jó szellemű város ellensúlyozni akarta a Smaich által félrevezetett Bukkariak bizalmatlansági szavazatát a kir. biztos iránt. Május 7-kén az egész város magyar zászlókkal volt feldíszítva. Este a színház is, hol az udvari páholyon Magyarország címere volt felillesztve. A színházban megjelent kir. biztos zajosn megéljeneztetett, azután fáklyásmennettel tisztelték meg, melyen vagy 8000 ember volt jelen, s hol a lelkes Matkovich Gáspár üdvözölte Fiume nevében a magyar kormányt és személynökét a kir. biztos, a zenekar roppant lelkesedés közt játszta a Hymnust, Szózatot, Rákóczi stb., éltették a királyt, a miniszteriumot és Deákot. E napok emlékére Fiume egyik szebb terét Deák-ternek nevezték el, hová Deák Ferencz alabástrom szobra fog állittatni. Egy most épülő nagy hajót Horváth Boldizsár nevére fognak keresztelni.

— A dühös ebek Szamosfalván, hírszerint, a közelebbi napokban több esetben rémületet és szerencsétlenséget okoztak. Egyének kaptak ily marást, s minden ily ebet a nép üzőbe vevén, azok többnyire városunk felé veszik útjukat. Mint halljuk, b. Jósika ő nmlga, mint szamosfalvi nagybirtokos és kolozsmegyei főispán értesítette is városunk hatóságát, hogy biztonsági rendszabályokról gondoskodjék. De mi méltó panasz gyanánt hallottuk említtetni, hogy városi hatóságunk e tekintetben mit se tett, s pedig a kedélyeket azon hír nyugtalanítja, mely szerint egy ily dühös eb városunk határán vagy a külvárosban már megmarczangolt volna egy embert. Elvárjuk, hogy e tekintetben a szükséges biztonsági rendszabályok a zonnal megtétezenek, s megnyugtató felvilágosítás adassék.

— Lapunk részéről mellőzendőnek ítéltük több okokból a Fogarassy ő nmlga macskazene ügyét, s arról még megemlítést sem tettünk. De miután a „Pesti Hírnök” az ezen esetet elbeszélő „1848” ellen kimélytelen, s a komolyabb irodalom terén meg nem engedett hangon vitt polemikát kezd, és abban nemcsak nevezett lap ellen önti ki mérges epéjét, hanem úgy igyekezik e macskazenét feltüntetni, mint a felekezeti és vallási türelmetlenség vétkes művét, ez ingerültséget okozó gyanasítás ellen tiltakozunk kell. Elhítheti a „P. H.” szerkesztője, hogy az ő cikkében felhozott „bőrében nem féro felekezeti gögöt” itt, a Királyhágon innen, a vallási türelmesség par excellence hazájában, mi nem ismerjük; itt mi bár sok vallásfelekezetiek vagyunk, de azért testvéries egyetértésben s türelmes lelkiismereti szabadságban élünk. Kár azért ezen tisztán politikai színezetű dologból vallási kérdést csinálni, mert bizonyynal itt Fogarassy ő nmlga nem egy volt érdekelve, mint a királyhágonnenni „százeezer” katolikusnak lelki feje, hanem egy, mint a politikus, ki nemzetellenes politikának volt bajnoka, s kár a vallás oda nem illő köpenyét ráerőszakolva, a t azon ténre vinni, melyen a gyanasítás és a durva kifejezések minden jobb érzéstök lelkületét — legyenek azok katolikusok vagy protestánsok — egyaránt sértik. A közép századi anathemáknak korunkba be nem illő durva nyelvézetét hagyja el a „Hírnök”, mert bizony azzal nem éri el az óhajott czelt. Tacticaltan közbeszólása maguknál a katolikusoknál a legnagyobb visszatasztást szüli, erről meg lehet győződve.

— A magyar kir. felelős miniszteriumhoz és ennek elnökéhez Alsó-Fehérmegye pókafalvi járása részéről bizalmi felirat mentesztetik, melynek záradéka így hangzik: „Sietünk mi bizalmunkat nyilváníttani hazánk alkotmányos kormánya a m. k. f. miniszterium iránt. E meggyőződésben ajánljuk fel készségünket, vagyonunkat, s ha vész környezné a hazát és a trónt, vérünket és életünket is a nmlsgtok által képviselt elvek védelmére. Fogadják nmlsgtok személyüköz fűződő osztatlan bizalmunknak, fogadják tántoríthatlan hazafi tiszteletünk és ragaszkodásunknak őszinte kifejezését. Éljen a haza! Éljen a király! Éljen az alkotmány! Éljen a m. k. f. miniszterium!” — A számos aláírások annyival kedvesebben lépnek meg, mivel nem csak a járás magyar ajkú földbirtokosok nevei jelennek meg, hanem nemzet és vallás különbség nélkül, egy a szász, mint román lelkészek, néptanítók stb. nevei is. Ez a valódi testvériség, melyet minden igaz honfi óhaj, s mely egygyé fűzi a román, szász és magyar honpolgárokat a közboldogság, a haza javára. M.

— Boszai áll. esk. Ifj. Kenderessy Mihály úr N.-Enyedről következő történet leírását küldé be hozzánk: A haveti szünetidőn Hátszegvidéken, Maczesden lévén egy napjainkban ritka

seménynek valék — mondhatnám — tanuja. Maczesdi izraelita korcsmáros Izzikutz több ízben szólta fel Juon Nucuzj román atyáit a sokszor tett hitelezés megfizetéseért, de ez utóbbi soha sem ígért bizonyos határidőt; midőn egy alkalommal ismét hitelezni akarna, a korcsmáros figyelmeztet, hogy fizessen, mert különben nem ereszt el valami zálog otthagytára nélkül; erre J. Nucuzj, a pálinkától feltűzülve, összeszidta, hordotta csalónak, ilyen amolyan hazátlannak stb., s a végén kinyilatkoztatja, hogy ha meg nem fizeti, próbáljon, ha mer, tőle zálogot venni; a mely nyilatkozatra a hitelező minden békeféltésből kifogyván, az előtte lévő széket oly súlyosan hajítja a román atyái fejére, hogy az egy pár perc alatt kiadta lelkét. Mig ezek a fogadóban folytak, az alatt a J. Nucuzj egyik ökre az istállóban nyughatatlanul taposta nyughelyét s vad kifejezéssel rángatá közelét, míg végre a kívánt szabadulása sikerült — mig az otthon levők észrevették volna — az udvaron keresztül a kapunak rohant s ezt szarvával kinyitván, farkát fel emelve, büszkültlen ordítva, több utcákon keresztül száguldott s a korcsmáros kapuját elérvén, ezt betúrta, és az udvaron lévő néptömeget mellőzve, egyenesen a korcsmárosnak rohant és — mielőtt ez észrevette volna — szarvaival balálra kinzta.

Bismark és az újságok. Bismarktól egy bizalmas barátja közelebb azt kérdezte, vajon lesz-e háború? „Ezt biz én önnek nem tudom megmondani — válaszolt a hírneves diplomata — miután még ma nem olvastam újságot.” (Beküldetett.) Demjén László könyv- és zenemű kereskedésében legközelebb meg fog jelenni „Ábránd” népdalok fölött Moissalvi Moys

Jánostól, a mű igen díszesen ki lesz állítva, és Turisa Margit kisasszony tanítványának ajánlva.

Nemzeti színház. Hétfőn, május 6-án két operette „Férj az ajtó előtt” és „Varázsgedő” adatott. Az elsőbe Susánát Kantai Teréz adta, s bár először lépett fel ez operettben, s bár nagyon kellett a karmesterre ügyelnie, játéka mégis elég élénk, éneke correct, s iltözéke kifogástalan volt. Prielle Pétert, mint D. Floriánt, szintén ez operettben hallottuk először énekelni, s hangját eléggé kellemesnek, s elég erősnek találtuk arra, hogy népszínművek és operettekben is teljesen betöltsé helyét, s így Prielle szerződését nyemerényül kell tekintenünk. Az utóbbiban Mathieu Apót Furedi adta, oly hatásosan, hogy érdemlett tapsokat aratott.

Kedden, május 7-én zsúfolt színházba adatott „Lammermoori Lucia” éppen oly szereposztással, mint multkor. Az előadás kissé összevágóbb volt, mint multkor, a mennyiben a hangászkar valamivel jobban és összhangzóbban játszott. Balázs-Bognár Vilma most is oly elragadó szépen énekel. Előadás alatt többször, de főként az ihlettséggel énekel őrülési jelenet után ötszörös kihívásban nyilvánult a közönség elismerése.

Csütörtökön, május 9-kén „Alvajáró”, melyben Balázs-Bognár V. éppen oly kitűnő Anima volt, mint multkor. Ez este az ujjonnan szerződött Gazdag Ambrus tenorista lépett fel Elviro szerepében. Gazdagnak úgy véltük észre, hogy nagyon szép erőteljes csengő hangja van, de annyira elfogultnak látszott, hogy ez első fellépéssel nem akarunk tehetsége felett ítéletet kockáztatni.

Pénteken, május 10-kén Rótt Erzsébes táncosnénk jutalomjátékul adatott Supenak „Tíz leány és egy férj sem” című operettje, melyben Kakasfő Timár sok élénkséggel és eredetiséggel személyesíté Kantai Teréz pedig Sidi szerepében úgy énekel, mint élénk, mozgékony játékaival tűnt ki, a többinek nagyon kevés szerepe jutott e darabban, legfeljebb Széphegyi Teréz emelhetjük ki, ki egy tőli s néhány más dalt oly szép, tiszta hanggal, s annyi melegséggel énekelte, miként alig hallottuk itt léte alatt, s azért az elismerés zajos tapsban is nyilvánult, ugy tapsot aratott a jutalmazott is élénk könnyű tánczával. Ezt követte „Fipsz a híres nősabó” című bohózat, melyben a darabot fordító Zádor kitűnő nősabó volt, s annyi zajos taps, éljenzés és kihívásban soha sem részesült, mint éppen ez este; ugy látszik, hogy a közönség szeretett volna valami bevenyészetet hallani, de Zádor — dícséretére legyen mondva — attól bőlesen tartózkodott.

UJ POSTA.

Berlin, május 11. Az „Allg. Volksblatt” írja: Határozott itt tett nyilatkozatok szerint, a francia hadkészlőtelek beállíttatni fognak. Bizonyosnak mondják, hogy a király a Pétervárról május 29-én Berlinbe utazó orosz császár társaságában Párisba megy.

Florenz, május 11. Az „Opinione” fel van hatalmazva kijelenteni, hogy hamis a „Mem. Dipl.” azon híre, miszerint Oroszország Itália részvételére a conferentián csak úgy egyezett bele, hogy ezen részvétel precedensként ne vételhesse, mely abszolút jogot adna részt venni a nagyhatalmak con-

ferentiában. A conferentia hatalmak egyike sem tőn ilyes megsejtíté feltételt, melyet Italia vissza utasított volna. Oroszország távol attól, hogy akadályt gördítsen jövőendő európai állásunk elébe, épp ellenkezőleg kinyilatkoztatta, hogy szerencsésnek érzi magát, hogy Olaszország elfoglalta az őt megillető helyet a nagyhatalmak között. Olaszország az idevonatkozó jegyzékeket a parlament elé terjesztendi.

London, máj. 12. A tegnap aláírt szerződés ratificatioja egy hónapi határidő alatt megtörténend, mire a vár kiürítése rögtön megkezdetik. Állítólag kikötött Luxemburg megmaradása a vámszövetségben.

Páris, máj. 12. A „Moniteur” jelenti, hogy a szerződés, mely a Luxemburgra vonatkozó kérdéseket szabályozza, tegnap Londonban aláírtott. A császár kormánya sietni fog a senatusnak és a törvényhozó testnek közlést tenni az illető határozmányokról. Holnap e célból a senatus ülést tart.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 15-én: 5% Metaliques 100 frt 60.10. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.25. Kamat 61.90. 1860. Kölcsön 88.10. Bankrézvény 730.—. Hitelintézeti részvény 200 frt 182.40. London 10 frt st. 100 frt 23 1/4 kr 127.—. Ezüst 125.—. Cs. királyi arany 5.99.

Május 11-kén: Földtehermentési kötvény Magyarországi 72.—. Erdélyi 67.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Sz. 1317. 1867.

polg.

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszéke közhírré teszi, hogy a gr. Haller Gáborné br. Bornemisza Józefa csödtömegéhez tartozó, Sz. Fenesen lévő 3/4 rész lisszeli malomnak ehez tartozó molnárak és malombély 3/4 részének, melyek a törvényszékileg elfogadott lisszeli becsit szerint összesen 2761 frt 25 kr o. é. vannak becsülve, bírói íróddat megegyeztetik, és annak az elfogadott feltételek szerint leendő fogatósítására, két hatánap tűztetik ki, a helyszínen Sz. Fenesen 1867 május 20-dik, és június 24-én d. e. 9 óráig kezdődőleg.

Miről a venni szándékozók oly hozzáadással értesítettek, hogy a becsár 10% bánatpénzt az árverési biztoshoz letenni tartoznak, és hogy a többi árverési feltételeket ezen törvényszék levéltárában megtekinthetik, és lemasolhatják.

Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1867 ápril 9-kén tartott üléséből.

(167)

Megírult tanári állomás.

Az erdélyi kir. Főkörmányszék folyó évi május 14-én, 4963 sz. alatt kelt magas meghagyása folytán ezeanol pályázat nyitattik három, a szebeni cs. kir. állam-gymnasiumnál megírult tanári állomásra; (német tananyv) a classica philologiára (a melyre a pályázat magas meghagyás következtében, még 1866 július 31-kén, 16,763 sz. alatt kelt határozat folytán, azon év augusztus 8-án közhírré tettett) hozzá érve a német nyelvtudomány- és számtanban segéditanítás kötelezettségét, tekintetbe véve az imént utóbb említett tanszék előforduló felállítását, évi 945 frt fizetéssel, tíz ötéletes meglegedésre méltó eltöltött szolgálati év után évi 105 frt járadékka.

Pályázók az erdélyi magas kir. Főkörmányszékhez intézett kérelmeiket ellátva keresztlevelel, tanulási bizonyítvánnyal, tanítási képességről szóló bizonyítvánnyal, valamint eddigi alkalmatosságokról igazolvánnyal és az országos nyelvek (magyar, román) tudásáról szóló bizonyítvánnyal, legfeljebb hat hét alatt nyújták be illető törvényhatóságuk útján a cs. kir. szebeni állam-gymnasium igazgatóságához.

Szeben, ápril 28 kán, 1867.

NEM HIVATALOS.

(170)

A koronázási ünnepélyre

és a párisi kiállításra utazókat érdeklő!

Nagy választékú úti készleteimet ajánlom a t. cz. utazók figyelmébe. Raktaram ugyanis el van látva mindennemű legújabb találmánnyal és legczelszerűbb úti készletekkel, a legújanyosabb árakkal, a minék bizonyítékul szolgáljon a bővebb árjegyzék:

- 1 darab úti bőrdísz fekete és sárga bőrből kicsi 5 frt, 5 frt 80 kr., nagyobb 6 frt 50, 7 frt és 8 frt, legnagyobb 10 és 12 frt.
- 1 darab úti bőrdísz veres bőrből kicsi 6—7 frt., nagyobb 8 frt 50, 9 frt 50, legnagyobb 10 frt 50, 12 frt és 15 forint.
- 1 darab úti bőrdísz vászomból (Wates Proof) kicsi 6 frt, 6 frt 80, nagyobb 7 frt 50, 8 frt 50, legnagyobb 10 frt. 12 frt és 15 forint.
- 1 darab női úti láda, nagy 10 frt, 12 frt, nagyobb 14 és 16 frt, legnagyobb 18 és 20 forint.
- 1 darab kézi úti táská 2 ft 30, 3 ft, 3 ft 50, 4 egész 6 forintig.
- 1 darab kézi úti táská finomabb 7 frt 50, 8 és 10 forint.
- 1 darab kézi úti táská, felszerelt 25 és 30 forint.
- 1 darab úti készlet, felszerelt 3 ft, 5 ft és 8 frt, finomabb 10 ft, 12 frt és 15 frt, legfinomabb 18 frt, 20 frt és 25 forintig.

A vidékről megrendelések legfontosabban teljesítettek

CSAPÓ SÁNDOR.

(163)

Kolozsvári kir. szab.

Zálog-kölcsön társulat.

Van szerencséje alóli igazgató-választmányának jelenteni, hogy a f. hó 6-kán tartott közgyűlés a társulati részvények folyó évben lejáró szelvényét 9 frtban határozta beváltani.

E szelvények kifizetése f. évi július hó 1-től kezdve az intézeti pénztárnál történik.

Kolozsvártt, május 8-kán, 1867.

A kolozsvári kir. szab. Zálog-kölcsön társulat

igazgató választmánya.

Figyelemre méltó!

A kolozsvári Zálog-kölcsön intézet f. é. május 6-kán tartott közgyűlése határozata folytán, ezen intézet részvényeinek f. é. 1-ső júliusi kamatszelvei 9 forinttal határozattak beváltani.

Alólirottak ezen kamatszelveiket, még most valamint általában minden állampapír szelvényeit lejártauk előtt 3 hónappal beváltják.

Kolozsvártt, május hó 1867.

FOLLY. és HUTFLESZ.

(166)

Vendéglő

a „Magyar Koronához” Bécsben.

Alólirott mely alázattal bátorodik jelteni, hogy a már 100 év óta fennálló „MAGYAR KORONA” című vendéglőt, (város, Himmelpfortgasse, Nr. 14) átvette, és az idő kívánalmainak tökéletesen megfelelő újításokat és új butorozást most már bevezetvén május 20-án megnyitja. A lakásokban legnagyobb kényelem, pontos szolgálata, jó konyha és italok által a legmérsékeltbb áron reméli alólirott a magas uraságok, ugy mint a t. cz. utazók meglegedését és egyétt kiérdemelni.

Mély tisztelettel.

RICHER FERENCZ

(169)

Előfizetési felhívás

„MAGYAR POLGÁR” UJ FOLYAMÁRA.

A május 7-dikén ismét összeült országgyűlés, a kormánybiztos megérkezése után a Királyhágón inueni részek remélhető restaurálása — melyet lapunk kiváló érdekel fog tárgyalni, végre a habaruvai fenyegető külpolitikai kérdések nem csak új érdeket fognak költözödni lapjainknak, de remélhetőleg új közönséget is szereznek.

Ez okból előfizetést nyitunk lapunk új folyamára a következő feltételek mellett.

Május—június—július hóra 2 frt.

Május — october „ 4 „ 40 kr.

Májustól az év végéig „ 5 „ 40 kr.

Hogy mennyire felelt meg a „Magyar polgár” az olvasó közönség várakozásának, annak megítélése nem reánk tartozik; de a napoként növekedő parifogás kétségtelemé teszi, hogy azon zászlónak, mely alatt politikai hitvallásunkat őszinte nyíltsággal leltük, elég hive van a Királyhágón inueni részekben is.

Lapunk jövőre névze minden tekintetben élénkült fog. Gondoskodtunk, hogy a legfontosabb kül- és belső hírekből lapunk minden száma távsürgőnyt hozzon.

Tárcza rovatunk május hó folytán

„Lovassy László pöre, elítélte és fogsága” című terjedelmesebb korrajz közlést kezd meg, kapcsolatban Kossuth Lajosnak e pörben írt védbeszédével, mely e nemben bizonyosan paratlan nálunk.

Továbbá megkezdjük az

„1848 és 49-iki erdélyi hadjárat és Oláh népfölkelés” történetéhez tarozó okmánytárunk közlését, mely eredeti és sehol nem közölt okmányok, naplók, oláh felkelő vezérek levelei és relatioit tartalmazza, s melyek e szomorú évek történetét sok tekintetben merőben új világban tüntetik elő.

A párisi világműtárlatról lapunk munkatársa Hindi Árpád fog eredeti közleményeket küldeni.

Úgybarátaink s előfizetőink buzgalmatól függ, hogy a „Magyar polgár” minél többször jelenhessenek meg.

Néhány teljes számú példánnyal márt. 17-étől kezdve a szokott árak mellett rendelkezhetünk

a „MAGYAR POLGÁR” szerkesztősége.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvártt, kapható:

A nemzet vértanui

1848—49.

24 arczkép-csoportozat. Ára 4 frt.

A magyar felelős miniszterium közigazgatási és törvénykezési Rendeleteinek gyűjteménye.

I-ső füzet. I—XIV. Ára 40 kr.

Dr. KELEMEN MÓR,

Latin-német-magyar általános

Tiszti-Szótár,

átnézte dr. Ballagi Mór. Ára 50 kr.

SZENTKIRÁLYI MÓR,

Eszmetöredékek a

vármegyék rendezéséről.

Ára 84 kr.

Egy falat kenyér története. Levelek az ember életéről. Mindkét nembeli növények száma. Macé J. nyomán dolgozta Szász Domokos. Ára füve 1 frt.

A magyar nyelvtan elemei. Elemi és néptanodák használatára írta Gergely Lajos, köztanító a m. vásárhelyi ref. főtanodánál. I. Rész: Szótan. Ára 30 kr.

Növények lapja 1865 ápril-december. Szépirodalmi és ismeretterjesztő közöny, ifjúság számára. Szerkesztette Réthi Lajos. Füve 3 frt. Csinos kemény kötésben 4 frt.

Vass József. Emléklapok Kolozsvár előkorából 40 kr.

A fogfájdalomban szenvedő nincs biztosítva semmi szer által iszonyú fájdalmait ellen!

Hála híres vegyész gyógyszerész Bergmann (Paris, Magenta-utca. 70) tudományának és fáradságos kísérleteinek, sikerült egy oly szert, az ugynevezett foggyapotot feltalálni, mely minden fogfájdalmat azonnal megszüntet, anélkül hogy a fájós fogat érintene, csupán a gőz beéne-e a által. Ezen drága készítmény, mely 15 évre szabadalmaztatott, kevés pénzben megszerezhető a világ majd minden gyógyszerárán és nevezetesebb kereskedéseiben, és évenként tapasztalás után mint kitűnő hatásának bizonyult szer ajánlatik.

Egy tok ára 30, 50 kr. és 100 kr. között.

Kolozsvára névze egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerész-nél.

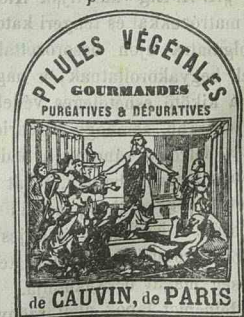
(172)

Fűrészmalmi hirdetmény.

Nagy méltóságú gróf Andrássy Gyuláné született gróf Kendeffy Kata, és br. We selényi Farkasné született gr. Kendeffy Rózalia urasszony nagyságoknak a Heszár Járavízén létező kő- és fűrészmalmokon, a deszka fűrészelés munkába vételén, kiknek szükségük lenne 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, stb. hüvelyk vastagságu ép deszkákra, ugy szintén lécekre, ez iránt értekezhetnek, és megrendeléseket tehetnek Kolozsvártt a báró Wesselényi Farkas ur udvarában számtartó Héjas László, és Sz. Fenesen Biderman Alajos erődt-inspector uraknál.

(19)

Növényi-cukros-hasbajtó és vértisztító pilulák.

Ezen kitűnő gyógyszer egyszerű és olcsó, a legbiztosabb szer a legmakacsabb haszorgulás, epe- és gyomor-bajok, májbetegségek, aranyér, bőrszerv, és szűz, mirigy, havi tisztulási bajok, és mindazon betegségek ellen, melyek a vér megcsipősdése és megromlott nedvektől származnak. — Ezen pilulákat a leghíresebb orvosok is rendelik. — Egy skatulya 60 pilulával 1 frt 75 kr. — Fel-skatulya 30 pilulával 1 frt. — Kapható Kolozsvártt: WOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél. Pesten: Török gyógyszerésznél. Párisban: J. P. Caivinél, Boulevard Sebastopol Nr. 55.